

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23To/16/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3816010511
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Samaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:3816010511.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Samaša a sudcov JUDr. Františka Kováča a JUDr. Beáty Javorkovej na verejnom zasadnutí konanom dňa 7. marca 2017 prejednal odvolania prokurátorky Okresnej prokuratúry Prievidza a obžalovaného

N. F.,

nar. XX.X.XXXX v R., trvale bytom N. nad U. č. XXX, okres D., t.č. vo väzbe v Ústave na výkon väzby Ilava, na verejnom zasadnutí prítomného,

ktoré podali proti rozsudku Okresného súdu Prievidza, sp.zn. 1T/130/2016 zo dňa 11. januára 2017 a takto

rozhodol:

1) Podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 3 Tr.por. sa zrušuje napadnutý rozsudok vo výroku, ktorým bol obžalovaný N. F. uznaný vinným zo zločinu opilstva podľa § 363 ods. 1 Tr.zák, ako aj v celom výroku o uloženom treste odňatia slobody.

Podľa § 322 ods. 3 Tr.por. sa obžalovaný uznáva vinným z prečinu opilstva podľa § 363 ods. 1 Tr.zák., pretože dňa 28. februára 2016 v čase okolo 16.00 hodiny v O. N. nad U., okres, D., v rodinnom dome číslo XXX po tom, čo sa sám a dobrovoľne dostal do stavu opilosti, v dôsledku čoho nemohol ovládať svoje konanie, pod hrozbou zabitia nútil poškodenú - sestru Y. L., nar. XX.XX.XXXX, aby si vypratala svoje veci z domu, inak to dňa 29. februára 2016 definitívne ukončí a dá ju konečne dole a nemieni ju viac trpieť v dome, pričom pri týchto vyhrážkach mal nepríčetný výraz v očiach, z čoho dostala poškodená Y. L. strach, že tieto vyhrážky naplní,

teda

požitím návykovej látky sa z nedbanlivosti priviedol do stavu nepríčetnosti, v ktorom sa dopustil konania, ktoré má inak znaky trestného činu vydierania podľa § 189 ods. 1, 2 písm. b/ Tr.zák.

Za to sa odsudzuje podľa § 363 ods. 1 Tr.zák. s použitím §§ 37 písm. m/, 38 ods. 4, 39 ods. 1 Tr.zák. k trestu odňatia slobody na 18 (osemnásť) mesiacov nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr.zák. sa pre výkon uloženého trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

2) Odvolanie prokurátorky sa podľa § 319 Tr.por. ako nedôvodné zamietá.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom súdu prvého stupňa bol obžalovaný N. F. uznaný vinným zo zločinu opilstva podľa § 363 ods. 1 Tr.zák. na tom skutkovom základe, že dňa 28. februára 2016 v čase okolo 16.00 hodiny v Obci N. nad U., okres, D., v rodinnom dome číslo XXX po tom, čo sa sám a dobrovoľne dostal do stavu opilosti, v dôsledku čoho nemohol ovládať svoje konanie, pod hrozbou zabitia nútil poškodenú - sestru Y. L., nar. XX.XX.XXXX, aby si vypratala svoje veci z domu, inak to dňa 29. februára 2016 definitívne ukončí a dá ju konečne dole a nemieni ju viac trpieť v dome, pričom pri týchto vyhrážkach mal nepríčetný výraz v očiach, z čoho dostala poškodená Y. L. strach, že tieto vyhrážky naplní.

Bol za to odsúdený podľa § 363 ods. 1 Tr.zák. s použitím §§ 39 ods. 1, 38 ods. 4, 37 písm. m/ Tr.zák. k nepodmienečnému trestu odňatia slobody v trvaní 18 mesiacov, na výkon ktorého trestu bol podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr.zák. zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Naproti tomu bol obžalovaný N. F. týmto rozsudkom podľa § 285 písm. a/ Tr.por. oslobodený spod obžaloby prokurátorky Okresnej prokuratúry v Prievidzi, sp.zn. 2Pv 143/2016 zo dňa 24. augusta 2016, pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, 2 písm. b/ Tr.zák., pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. a/, b/ Tr.zák. na tom skutkovom základe, že

- dňa 27. februára 2016 v čase okolo 18.00 hodiny v Obci N. nad U., okres D., v rodinnom dome číslo XXX pod hrozbou zabitia nútil poškodenú - svoju sestru Y. L., nar. XX.XX.XXXX, k tomu, aby si vypratala svoje veci z domu, inak ich vyhodí, on spolu s ňou a zapáli ich, z čoho dostala poškodená Y. L. strach, že tieto vyhrážky naplní;

- od júla 2013 do 18.00 hodiny dňa 27. februára 2016 v N. and U., okres D., v rodinnom dome číslo XXX sa opakovane viackrát týždenne pod vplyvom alkoholu vyhrážal svojej sestre Y. L., nar. XX.XX.XXXX, ako aj svojej matke K. F., nar. XX.XX.XXXX, tým spôsobom, že ich zabije, „dá ich dole“ a všetko podpáli, z čoho mali poškodené strach o svoj život a zdravie, pretože nebolo dokázané, že sa tieto skutky stali. Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolania prokurátorka aj obžalovaný.

Prokurátorka zahlásila odvolanie do zápisnice o hlavnom pojednávaní ihneď po vyhlásení rozsudku v neprospech obžalovaného proti odsudzujúcim výrokom o vine a treste, ako aj proti výroku o oslobodení obžalovaného spod obžaloby. Z písomného odôvodnenia odvolania prokurátorky ďalej vyplynulo, že odvolanie smeruje len proti výroku o treste a proti výroku rozsudku o oslobodení obžalovaného spod obžaloby. K výroku o treste prokurátorka uviedla, že neboli naplnené podmienky pre mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody predpokladané ustanovením § 39 ods. 1 Tr.zák. Argumentáciu súdu v tomto smere považovala prokurátorka za nedostatočnú a arbitrárnu, pretože súd len stroho vymenoval dôvody pre aplikáciu uvedeného ustanovenia bez ich bližšieho zdôvodnenia. Obžalovaný podľa znaleckého posudku netrpí žiadnou duševnou chorobou v pravom slova zmysle. V čase skutku mal z dôvodu organicky podmienenej poruchy osobnosti znížené ovládacie schopnosti o jednu tretinu a z dôvodu jednoduchej opilosti mal znížené ovládacie schopnosti o dve tretiny. Podľa prokurátorky obžalovaný vedel, ako na neho účinky alkoholu v súvislosti s touto organicky podmienenou poruchou osobnosti pôsobia. Obžalovaný je osobou závislou na alkohole, liečba u neho nemá podľa znalca význam a pod vplyvom alkoholu sa dopúšťa protiprávnych konaní voči blízkym. Preto aplikácia ustanovenia § 39 ods. 1 Tr.zák. nie je účelná, spravodlivá a zákonná s poukazom na zabezpečenie ochrany spoločnosti, blízkych obžalovaného a s poukazom na znemožnenie prístupu obžalovaného k návykovým látkam. Ďalej prokurátorka uviedla, že obžalovaný už bol odsúdený pre zločin (rozsudok Okresného súdu Prievidza, sp.zn. 3T/162/2010) k trestu odňatia slobody na 4 roky a 6 mesiacov, pričom mu mal byť uložený trest odňatia slobody v použití § 38 ods. 5 Tr.zák. a nie § 38 ods. 4 Tr.zák., pretože sa jedná o opätovné spáchanie zločinu.

Ďalej sa prokurátorka nestotožnila ani s výrokom (vrátane jeho odôvodnenia) o oslobodení obžalovaného spod jeho obžaloby. Spáchanie skutku pod bodom 3) obžaloby (prečin nebezpečného vyhrážania) je preukázaný výpoveďami poškodených Y. L. a K. F., ako aj výpoveďami svedkov F. L. a D. F., ktorí sprostredkovane vedeli o konaní obžalovaného. Argumentácia súdu o nepreukázaní času spáchania tohto skutku je nesprávna, pretože čas páchania od júla 2013 do 27.2.2016 je dostatočne preukázaný a skutok nemôže byť preto premlčaný. Časové ohraničenie predmetného skutku je pritom v súlade s ustálenou súdnou praxou. Nevyžaduje sa pritom ani to, aby obžalovaný po celý tento čas

sa musel zdržiavať v mieste svojho bydliska. Spáchanie skutku pod bodom 1) obžaloby je preukázané rovnako, ako pod bodom 2) obžaloby s tým rozdielom, že po skutku pod bodom 2) poškodená privolala aj príslušníkov polície. Dňa 27.2.2016 sa obžalovaný poškodenej vyhrážal podpálením vecí a dňa 28.2.2016 sa jej vyhrážal smrťou, ak veci nevyprace. O týchto skutočnostiach v prípravnom konaní vypovedala aj matka obžalovaného K. F.. Prokurátorka navrhla zrušiť rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 321 ods. 1 písm. b/, d/, e/ Tr.por. a podľa § 322 ods. 1 Tr.por. vec vrátiť súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Obžalovaný podal písomne odvolanie, jednak sám, ako aj prostredníctvom svojho obhajcu. Obžalovaný vo veľmi podrobných dôvodoch svojho odvolania namietal, najmä tri okruhy otázok. V úvode poukázal na to, že hoci sám vyslovil nedôveru ustanovenému obhajcovi JUDr. Michalovi Mladému, súd prvého stupňa jeho návrhu na zmenu obhajcu nevyhovel. V súvislosti s oboznamovaním so spisom nebol dostatočne poučený podľa § 208 Tr.por. Orgány činné v trestnom konaní zmarili výpoveď svedkyne K. F., pričom ani nevyhoveli jeho návrhu na konfrontáciu s touto svedkyňou. Ďalej obžalovaný namietal, najmä neverohodnosť výpovede poškodenej Y. L., a to najmä v súvislosti so stanovením presnej hodiny, kedy dňa 28.2.2016 malo dôjsť k žalovanému skutku. Obžalovaný taktiež namietal závery znaleckého posudku znalca MUDr. L. Frankoviča v súvislosti s jeho znaleckým posudkom v jeho inej trestnej veci, kde znalec predtým uviedol, že jeho rozpoznávací a ovládacia schopnosť bola vymiznutá na 75 % v dôsledku duševnej poúrazovej organickej poruchy osobnosti a 25 % v dôsledku prechodnej poruchy pre jednoduchú alkoholickú opilstosť. Obžalovaný žiadal, aby bol oslobodený spod obžaloby aj v bode 2).

Obhajca obžalovaného taktiež v zhode s obžalovaným uviedol, že v neprospech obžalovaného bol produkovaný iba jeden dôkaz, výpoveď poškodenej Y. L., ktorá v prípravnom konaní menila svoje výpovede. Dňa 28.2.2016 nemohlo ísť zo strany obžalovaného o vydieranie. Poškodená vo výpovedi na hlavnom pojednávaní na otázku obhajcu uviedla, že obžalovaný jej povedal, že „ju dá dole“ pre to, že domov priviedla tých dvoch L. a L. a že ju nemieni viac tolerovať (rovnako vypovedala pri konfrontácii). Obhajca tiež poukázal na základné zásady trestného konania podľa § 2 ods. 10, 12 Tr.por., ako aj na zásadu prezumpcie nevinoty podľa § 2 ods. 4 Tr.por. V súvislosti s tým uviedol, že mal byť použitý princíp „v pochybnostiach v prospech obvineného“. Obhajca navrhol, aby odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. b/, d/ Tr.por. zrušil výrok o vine a treste v rozsudku súdu prvého stupňa s tým, aby obžalovaného postupom podľa § 322 ods. 3 Tr.por. sám oslobodil spod obžaloby. Odvolanie prokurátorky navrhol podľa § 319 Tr.por. ako nedôvodné zamietnuť.

Splnomocnenec poškodenej Y. L. v písomnom vyjadrení podporil odvolanie prokurátorky.

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaniach zotrvali strany na podaných odvolaniach a tam uvedených konečných návrhoch. Prokurátorka krajskej prokuratúry tiež uviedla, že jej nie je známe, prečo znalec u obžalovaného nenavrhol liečenie pre jeho vzťah k alkoholu. Obžalovaný na verejnom zasadnutí nemal návrhy na vykonanie dôkazov.

Odvolací súd podľa § 317 ods. 1 Tr.por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré týmto výrokom predchádzalo a dospel k záveru, že odvolania obžalovaného a prokurátorky sú v zásade nedôvodné. Z podnetu odvolania obžalovaného však bolo potrebné vo výroku o vine rozhodnúť v jeho prospech.

1) Pokiaľ ide o procesné chyby uvádzané v odvolaní obžalovaného, k tomu uvádza senát odvolacieho súdu nasledovné. Ustanovenia Trestného poriadku týkajúce sa povinnej obhajoby u obžalovaného N. F. porušené neboli. V predmetnej veci už v prípravnom konaní boli obžalovanému opatreniami súdu ustanovení postupne až traja obhajcovia (JUDr. Ľubomír Ivan, JUDr. Dušan Motús a JUDr. Michal Mladý), keď prví dvaja obhajcovia boli oslobodení podľa § 43 ods. 1 Tr.por. spod povinnosti obhajovania, z dôvodu strany dôvery zo strany obžalovaného. Preskúmaním plnenia povinností tretím ustanoveným obhajcom, ktorý obžalovaného obhajuje od 24.6.2016 (opatrenie - č.l. 105), senát odvolacieho súdu v zhode s názorom súdu prvého stupňa nezistil, že by si ustanovený obhajca riadne a včas neplnil svoje povinnosti spočívajúce v obhajobe obžalovaného. Na rozdiel od zvoleného obhajcu, kde si môže obvinený „meniť“ obhajcov aj podľa svojho „očakávania“ vo výsledkoch trestného stíhania, pri ustanovenom obhajcovi len z tohto dôvodu obvinený nemôže žiadať zmenu obhajcu. Má však možnosť a obžalovaný toto nevyužil, kedykoľvek zmeniť súdom ustanoveného obhajcu za obhajcu, ktorého si

zvolí. O tomto práve na zvolenie obhajcu bol obžalovaný riadne poučovaný vo všetkých opatreniach, ktorými mu boli súdom ustanovovaní obhajcovia.

Odvolačný súd sa taktiež nestotožnil s názorom obžalovaného v tom, že u neho nedošlo k zákonnému ukončeniu vyšetrovania jeho trestnej veci v prípravnom konaní. Na č.l. 386 až 390 sa nachádza písomný záznam o preštudovaní vyšetrovacieho spisu zo dňa 23.8.2016. Z uvedeného záznamu vyplýva, že obžalovaný spolu so svojím obhajcom sa dňa 23.8.2016 od 14.00 hod. do 16.30 hod. oboznámili s trestným spisom, keď obhajca výslovne uviedol, že si preštudoval vyšetrovací spis. Obvinený tu bol riadne poučený podľa § 208 ods. 1 Tr.por., vrátane upozornenia na zmenu právnej kvalifikácie podľa § 206 ods. 6 Tr.por. Zo záznamu taktiež vyplýva, že obvinenému aj obhajcovi bolo umožnené predniesť návrhy na doplnenie vyšetrovania a iné návrhy, pričom vyšetrovateľ o týchto návrhoch pri predmetnom procesnom úkone aj riadne rozhodol ich zamietnutím.

Napokon sa senát odvolacieho súdu nestotožnil ani s názorom obžalovaného v tom, že by orgány činné v trestnom konaní a súd mali zmariť výpoveď svedkyne K. F.. Táto svedkyňa - matka obžalovaného bola v prípravnom konaní vypočutá po vznesení obvinenia dvakrát. Dňa 29.2.2016 (č.l. 158-166) vypovedala v neprospech obžalovaného, pričom sa počas výsluchu niekoľkokrát triasla, takmer padla na zem a nevedela chvíľku reagovať. Táto je neurologický pacient, trpí demenciou a má záchvatníkové poruchy rovnováhy. Pri svojom výsluchu dňa 1.3.2016 svoju predchádzajúcu výpoveď zopakovala. V obidvoch výpovediach pritom uviedla, že má strach o svoj život a život svojej dcéry. Na návrh obžalovaného súd prvého stupňa opakovane odročoval hlavné pojednávania za účelom predvolania a osobného výsluchu tejto svedkyne. Z opakovaných lekárskeho správ (naposledy z 1.12.2016 - primár neurologického oddelenia Nemocnice s poliklinikou Prievidza) vyplynulo, že zdravotný stav K. F. jej nedovoľuje zúčastňovať sa súdnych pojednávaní pre možné záchvatové prejavy aj počas súdu. V popredí je však relevantnosť jej výpovedí vzhľadom ku progresívnym poruchám pamäti. Za tejto situácie v žiadnom prípade nejde o „zmarenie“ tohto dôkazu, keď súd prvého stupňa túto svedkyňu na hlavnom pojednávaní nevypočul.

2) K odvolaniu obžalovaného, smerujúceho proti výroku o vine v odsudzujúcej časti rozsudku súdu prvého stupňa, uvádza senát odvolacieho súdu nasledovné. Súd prvého stupňa tu svoj výrok o tom, že dňa 28.2.2016 sa skutok stal, oprel o výpoveď poškodenej Y. L.. Súčasne správne vyhodnotil ospravedlňujúce dôkazy tak, že ani títo svedkovia nevypovedali v prospech obžalovaného tak, že obžalovaný nemohol byť dňa 28.2.2016 v predmetnom rodinnom dome. Súčasne nemožno prisvedčiť názoru obžalovaného v tom, že priamo svedkyňa mala vypovedať rozporne ohľadne hodiny, kedy sa jej doma dňa 28.2.2016 obžalovaný vyhrážal. Táto vždy vypovedala o hodine tak, že to bolo okolo 16.00 hod., pričom takto vymedzený čas zodpovedá ďalším vo veci preukázaným časovým súvislostiam a postupom príslušníkov PZ. Prv, než poškodená zavolała príslušníkov PZ, táto telefonovala bratovi do Čiech a až na jeho podnet táto zavolała na políciu. Hliadka PZ (úradný záznam na č.l. 25) bola vyslaná na miesto činu o 17.10 hod. a obžalovaný bol predvedený z miestneho pohostinstva o 17.40 hod. (záznam o predvedení osoby č.l. 26).

V tejto súvislosti je potrebné nad rámec vyhodnotenia dôkazov v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa poukázať na to, že výpoveď priamej usvedčujúcej svedkyne - poškodenej Y. L. je v súlade s usvedčujúcou výpoveďou jej brata D. F., ako nepriameho svedka. Dôležité z pohľadu jeho výpovede je nielen určité potvrdenie časových súvislostí telefonátu so sestrou, ale obsahovo v zhode s ňou vypovedal o tom, čo mu v súvislosti s konaním jej brata povedala.

Nemožno súčasne prisvedčiť názoru obhajcu v tom, že v danom prípade skutkové okolnosti nenasvedčujú „vydieraniu“ zo strany obžalovaného. Na tom nič nemení jeho tvrdenie, že bezprostredný podnet na „slovné vyhrážky“ dňa 28.2.2016 voči poškodenej mohla byť prítomnosť v rodinnom dome ďalších dvoch osôb. Podstatné je, že poškodená kontinuálne vnímala so strachom vyhrážky obžalovaného voči jej životu a zdraviu, smerujúce k tomu, aby si vypratala veci z domu. Súvisí to aj zo slovného prejavu obžalovaného deň predtým, kde ju mal tiež obžalovaný „nútiť“, aby si vypratala veci z domu a nie v súvislosti s prítomnosťou iných osôb v dome.

Súd prvého stupňa však v odsudzujúcom výroku o vine pochybil pri používaní správnej právnej kvalifikácie konania obžalovaného. V tejto súvislosti však nemožno prisvedčiť názoru obžalovaného v tom, že jeho „nepričetnosť“ mala byť v tomto prípade rovnako posudzovaná ako v jeho inej

trestnej veci, kde bol na základe znaleckého posudku z odboru psychiatrie uznaný za nepričiteľného s následkami vylúčenia trestnej zodpovednosti (§ 23 Tr.zák. a jeho trestné stíhanie bolo zastavené - prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1,2 písm. a/, b/ Tr.zák. - uznesenie prokurátorky Okresnej prokuratúry Prievidza, sp.zn. 1Pv 1002/08 zo dňa 9.12.2008). V tejto súvislosti znalec z odboru psychiatrie v prípravnom konaní na výslovnú otázku obhajcu uviedol, že v predchádzajúcej trestnej veci bola nepričiteľnosť v podstatnej časti ovplyvnená bipolárnou poruchou, pričom v súčasnosti obžalovaný netrpí poruchou bipolárnou afektivitou. Jeho nepričiteľnosť v čase činu v prejednávanom prípade - skutok zo dňa 28.2.2016, z dvoch tretín išla na vrub jednoduchej opilosti (ovládanie svojho konania).

V tejto súvislosti k námietke prokurátorky krajskej prokuratúry na verejnom zasadnutí, senát odvolacieho súdu uvádza, že znalec MUDr. Ladislav Frankovič pri svojom výsluchu dňa 8.6.2016 v prípravnom konaní v prítomnosti aj prokurátorky okresnej prokuratúry vysvetlil, prečo u obžalovaného nenavrhol protialkoholické liečenie. Znalec tu okrem iného uviedol, že obvinený z psychiatrického hľadiska nie je pre spoločnosť ani poškodený nebezpečný na slobode.

Vzhľadom na nepričiteľnosť obžalovaného v dôsledku požitia alkoholu - návykovej látky, potom v bode 2) obžaloby navrhovaná právna kvalifikácia skutku v obžalobe ako trestný čin opilstva podľa § 363 ods. 1 Tr.zák. je síce správna, avšak nie aj z hľadiska navrhovaného druhu trestného činu v podobe zločinu. Súd prvého stupňa túto navrhovanú právnu kvalifikáciu pritom nekriticky do rozsudku prevzal, keď navyše na rozdiel od právnej vety v obžalobe, v rozsudku súdu prvého stupňa uviedol, že obžalovaný sa požitím návykovej látky z nedbanlivosti priviedol do stavu nepričiteľnosti.

Podľa § 9 Tr.zák. druhmi trestných činov sú prečin a zločin. Podľa § 10 ods. 1 písm. a/ Tr.zák. je prečinom každý trestný čin spáchaný z nedbanlivosti, ak nejde o prípad podľa § 10 ods. 2 Tr.zák. (nepatrná možnosť). Toto platí bez ohľadu na trestnú sadzbu odňatia slobody uvedenú v osobitnej časti Trestného zákona. Horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody uvedená v osobitnej časti Trestného zákona sa použije ako rozlišovacie kritérium medzi prečinom a zločinom len pri úmyselných trestných činoch - § 10 ods. 1 písm. b/ Tr.zák.

Zo znenia skutkovej podstaty trestného činu opilstva podľa § 363 Tr.zák. vyplýva, že subjektívna stránka je tu vyjadrená alternatívne - „hoci aj z nedbanlivosti“. Z uvedeného potom vyplýva, že pri zavinení vo forme nedbanlivosti pôjde u tohto trestného činu o prečin a pri zavinení vo forme úmyslu pôjde u tohto trestného činu vzhľadom na trestnú sadzbu o zločin. Forma zavinenia sa tu skúma vo vzťahu k privedeniu sa do stavu nepričiteľnosti a nie vo vzťahu k zavineniu, ktoré sa týka konania, ktoré má inak znaky trestného činu. Znamená to, že páchatel sa môže dopustiť nedbanlivostného trestného činu - prečinu opilstva aj vo vzťahu k trestnému činu, ktorý je úmyselný. (Platí to však aj naopak.)

Rozhodujúce pre formu zavinenia je teda v tomto prípade, či k privedeniu sa do stavu nepričiteľnosti došlo z nedbanlivosti alebo úmyselne. V tejto súvislosti je potrebné rozlišovať tzv. tri druhy požívania alkoholických nápojov. O prvý prípad ide pri tzv. opití sa na guráž, kedy je preukázané, že páchatel sa úmyselne „opil“ (a z toho pramenila nepričiteľnosť), práve z dôvodu, aby si dodal „odvahu“ spáchať trestný čin. V tomto prípade s poukazom na § 363 ods. 2 Tr.zák. nejde o trestný čin opilstva ani o okolnosť vylučujúcu trestnú zodpovednosť pre nepričiteľnosť podľa § 23 Tr.zák.

V druhom prípade ide tiež o úmyselné požívania alkoholických nápojov, avšak to ešte automaticky neznamená, že aj zavinenie k nepričiteľnosti je úmyselné. Tu by páchatel sa musel chcieť dostať do nepričiteľnosti (nie však pre spáchanie trestného činu), alebo by vedel, že sa môže dostať do nepričiteľnosti a pre prípad, že sa tak stane, bol s tým uzrozmenný - § 15 Tr.zák. O tretí prípad (veľmi výnimočný) ide vtedy, keď páchatel použije alkoholické nápoje z nedbanlivosti (napr. naliatie alkoholu do nealkoholického nápoja treťou osobou bez vedomia páchatela).

Z vyššie uvedeného vyplýva, že na prejednávaný prípad sa vťahuje druhá alternatíva, keď obžalovaný síce úmyselne požíval alkoholické nápoje. Nepreukázalo sa však, že by obžalovaný sa chcel priviesť do stavu nepričiteľnosti, čo nemožno zrovnávať s opilstvom, alebo že by vedel, že sa do nepričiteľnosti môže takto doviest' a bol s tým uzrozmenný. Na tomto závere nič nemení ani okolnosť, že obžalovaný už v minulosti bol uznaný za nepričiteľného, avšak v prevažnej miere v dôsledku organickej poruchy osobnosti.

Z tohto dôvodu malo byť správne konanie obžalovaného v bode 2) obžaloby kvalifikované podľa § 363 ods. 1 Tr.zák. ako prečin opilstva, pretože obžalovaný sa požitím návykovej látky z nedbanlivosti priviedol do nepríčetnosti.

3) K odvolaniu prokurátorky k oslobodzujúcej časti rozsudku súdu prvého stupňa je ďalej potrebné uviesť. Súd prvého stupňa vo vzťahu k bodu 1) obžaloby, tak aj k bodu 3) obžaloby v odôvodnení svojho oslobodzujúceho rozsudku veľmi podrobne uviedol obsah vykonaného dokazovania, ale najmä dokazovanie dôsledne vyhodnotil. Vo vzťahu k bodu 1) obžaloby (skutok dňa 27.2.2016) predovšetkým samotná poškodená „sepochybnila“, že by sa jej obžalovaný vyhrážal. Toto je nepriamo podporované aj tým a uviedla to aj prokurátorka v odvolaní, že až dňa 28.2.2016 sa jej obžalovaný vyhrážal tak, že na svoju „ochranu“ musela privolať políciu. Dovtedy nikdy políciu nevolala. Prakticky to platí aj vo vzťahu ku skutku pod bodom 3), je síce možné prisvedčiť odvolaniu prokurátorky v tom, že časové ustálenie možného pokračovacieho prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 Tr.zák. je v súlade s ustálenou súdnou praxou. Nie je ani nevyhnutné, aby obžalovaný po celú takto „široko“ ustálenú dobu bol neustále doma. Na druhej strane z obsahu výpovede poškodenej ani nevyhnutne nevyplýva, že by obsah slov, ktoré na jej adresu mal „vyhrážajúcim“ spôsobom prednášať obžalovaný aj z hľadiska takýchto čiastkových útokov, vždy nevyhnutne naplňoval znaky predmetného prečinu.

U tohto trestného činu skutkovo nie je postačujúce, aby páchatel „vyhrážky“ predniesol, ale súčasne, aby ich predniesol, resp. prednášal skutkovo takým spôsobom, že to môže vzbudiť dôvodnú obavu o život alebo zdravie alebo podstatným spôsobom zhoršiť kvalitu života. V tejto súvislosti súd prvého stupňa správne okrem iného poukázal na to, že pokiaľ by poškodená po celú v obžalobe uvádzanú dobu mala z obžalovaného strach a obavu o svoj život, tak by obžalovanému (v rozsudku je uvedené, že poškodenému - zrejme písárska chyba) nevarila, resp. neupratovala. Dokonca senát odvolacieho súdu poukazuje na to, že táto svedkyňa obžalovanému dokonca opakovane dala sama urobiť kľúče od nehnuteľnosti, pretože tento ich viackrát stratil, čo nesvedčí o jej obave z ohrozenia života a zdravia zo strany obžalovaného.

Rodinné spolužitie medzi obžalovaným a poškodenou - súrodenci, nebolo v žiadnom prípade aspoň na tolerovateľnej úrovni. Na druhej strane, najmä z pohľadu „vnímania“ celej situácie poškodenou a jej protichodného správania nemožno bez ďalšieho hovoriť o trestnej činnosti zo strany obžalovaného (s výnimkou jeho konania dňa 28.2.2016).

Z takto rozvedených dôvodov odvolací súd z podnetu odvolania obžalovaného podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 3 Tr.por. zrušil napadnutý rozsudok v odsudzujúcej časti rozsudku vo výroku o vine a v dôsledku toho aj vo výroku o treste, pretože vo výroku o vine došlo k porušeniu Trestného zákona v ustanoveniach §§ 363 ods. 1, 10 a 11 Tr.zák. V súlade s ustanovením § 322 ods. 3 Tr.por. rozhodol odvolací súd vo veci rozsudkom sám tak, že obžalovaného uznal vinným z prečinu opilstva podľa § 363 ods. 1 Tr.zák. Tu poukazuje v podrobnostiach odvolací súd na vyššie uvedené dôvody.

Pokiaľ ide o trest senát odvolacieho súdu sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, pokiaľ ide o výmeru trestu odňatia slobody. Predovšetkým je potrebné uviesť, že trestný čin opilstva podľa § 363 ods. 1 Tr.zák. je inak akousi miernejšou „alternatívou“ k trestnému činu, za ktorý inak by mal byť obžalovaný odsúdený. Trestná sadzba odňatia slobody, ktorá by obžalovanému inak hrozila pri trestnom čine vydierania podľa § 189 ods. 1, 2 písm. b/ Tr.zák., je 4 roky až 10 rokov a trestná sadzba odňatia slobody za prečin opilstva podľa § 363 ods. 1 Tr.zák. je 3 roky až 8 rokov. Ide teda o veľmi podobné trestné sadzby. Pritom je ale potrebné uviesť, že trestná sadzba odňatia slobody na 4 roky až 10 rokov je miernejšou alternatívou aj k tým najzávažnejším trestným činom s najvyššími trestnými sadzbami, vrátane prípadov trestu odňatia slobody na doživotie.

Preto za situácie, kedy odvolací súd dospel k záveru, že na obžalovaného je potrebné vplývať trestom odňatia slobody nepodmienečne, by uloženie trestu odňatia slobody, hoci na dolnej hranici trestnej sadzby vo výmere 3 roky bolo pre obžalovaného neprimerane prísne. V tejto súvislosti sa aj senát odvolacieho súdu stotožnil s okolnosťami, na ktoré pri použití § 39 ods. 1 Tr.zák. poukázal už súd prvého stupňa. Navyiac na rozdiel od súdu prvého stupňa tu senát odvolacieho súdu vychádzal aj z toho, že obžalovaný sa dopustil nie nedbanlivostného zločinu (čo ani nie je možné), ale nedbanlivostného prečinu. Ďalej je tu významná okolnosť, že obžalovaný v tomto prípade nie je trestaný za to, čo spáchal, hoci nevedel ovládať toto svoje konanie, ale prakticky za to, že sa priviedol do stavu nepríčetnosti tým,

že sa opil. Navyiac tu určitý (1/3) podiel mala aj jeho organická porucha v dôsledku úrazu z minulosti. V tejto súvislosti taktiež z hľadiska potrieb ochrannej funkcie trestu nemožno prehliadnuť ani to, že znalec v pobyte obžalovaného na slobode nevidel nebezpečenstvo.

Napokon je tiež potrebné uviesť, že napr. pre použitie ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu podľa § 39 ods. 2 písm. c/ Tr.zák. postačuje už zmenšená príčetnosť.

Vzhľadom na to, že obžalovaný už bol v posledných 10-tich rokoch vo výkone trestu odňatia slobody pre úmyselný trestný čin, zaradil odvolací súd obžalovaného podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr.zák. do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Z takto rozvedených dôvodov zároveň odvolací súd odvolanie prokurátorky podľa § 319 Tr.por. zamietol, pretože nie je dôvodné.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.